

Gids: nabespreking

ALGEMENE INFORMATIE

Wat we willen bereiken met de film

Met deze film willen we 3 kritische benaderingen rond voedselondersteuning zichtbaar maken en de inzichten delen die uit ons traject zijn voortgekomen. De vertoningen vormen een uitnodiging om stil te staan bij hoe voedselondersteuning vandaag georganiseerd wordt en welke vragen, uitdagingen er zijn voor de toekomst.

We hopen dat de film een dialoog op gang kan brengen tussen de verschillende actoren die rond voedselondersteuning werken: lokaal beleid, aanbieders, gebruikers en onderzoekers. Door (samen) naar de film te kijken en erover in gesprek te gaan, kan er ruimte ontstaan voor reflectie, het delen van ervaringen en het verkennen van mogelijke nieuwe pistes.

Het zoeken naar oplossingen ligt mede in jullie handen. We nodigen jullie uit om de film te gebruiken op een manier die past bij jullie organisatie, publiek en doelstellingen. We hopen dat de film een vertrekpunt is om (lokaal) verder na te denken, eigen perspectieven te ontwikkelen en oplossingen te verkennen die aansluiten bij jullie context.

Wat wij aanbieden

Binnen dit partnerschap stellen we de film ter beschikking, samen met aanvullende informatie over de kritische perspectieven, inzichten en conclusies uit het traject rond voedselondersteuning. Daarnaast bieden we verschillende methodieken aan die jullie kunnen helpen om met deze inzichten aan de slag te

gaan tijdens of na een vertoning.

Welke handvatten jullie gebruiken en hoe jullie verder met de film en de inzichten werken, ligt volledig in jullie handen. Elke vertoning kan anders zijn, afhankelijk van waarom jullie de film tonen en wat jullie ermee willen bereiken.

Onder bepaalde omstandigheden staan we ook open voor een intensievere samenwerking waarbij wij bijvoorbeeld de nabespreking mee voorbereiden of ervaringsdeskundigen aanleveren. Heb je hier interesse in, laat het ons dan weten, en dan bekijken we hoe we kunnen samenwerken.

Uitwisseling van inzichten

Wanneer er tijdens jullie traject nieuwe inzichten, ervaringen of vragen ontstaan, horen we die uiteraard heel graag. Door ervaringen te delen, kunnen we samen blijven leren en het gesprek rond voedselondersteuning verder verdiepen.

Werken met ervaringsdeskundigheid

Tijdens de nabespreking vinden we het belangrijk om een collectieve boodschap naar voren te brengen: meer sociale rechtvaardigheid, ecologische duurzaamheid en participatie van gebruikers en vrijwilligers, aangevuld met de conclusies en aanbevelingen uit ons dossier. Tegelijk is er ruimte voor persoonlijke ervaringen en anekdotes die het onderwerp tastbaar maken.

Het brengen van een gezamenlijk verhaal helpt te voorkomen dat gesprekken verzanden in individuele discussies tussen gebruiker en aanbieder. Veel moeilijkheden vinden hun oorsprong namelijk in structurele factoren, zoals onvoldoende lokale ondersteuning, te lage inkomens, afhankelijkheid van voedseloverschotten en het feit dat toegang tot voedsel nog te vaak als gunst wordt gezien in plaats van als recht. Deze collectieve boodschap ondersteunt meer samenwerking en dialoog tussen actoren.

Hierbinnen is het belangrijk om ook mensen met ervaring in armoede of gebruikers van voedselondersteuning aan het woord te laten. Om het collectieve verhaal te bewaren, is individuele afstemming vooraf nuttig: bespreek wat iemand nodig heeft om deel te nemen. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het ontvangen van informatie of vragen vooraf, de film bekijken, of het voorbereiden van een panelgesprek zodat zij het collectieve verhaal kunnen brengen.

FORMATS NABESPREKING

De film komt het best tot zijn recht als je hem combineert met een nabespreking.

Maar hoe pak je dat aan? Of je nu een kleine groep vrienden, collega's of een groter publiek bij elkaar brengt: hier vind je vier eenvoudige formats om zelf mee aan de slag te gaan.

Kies wat bij jou past:

- **Open groepsgesprek of panelgesprek:** ideaal om de deelnemers verder te informeren en ervaringen te delen.
- **Gesprek in kleine groepen of creatieve reflectie:** geschikt als je de film wilt gebruiken om iets in beweging te zetten – in je buurt, organisatie of persoonlijke omgeving.

Tip: Heb je hulp nodig bij het organiseren? Neem gerust contact met ons op en we bekijken samen wat mogelijk is.

1/ Open groepsgesprek

In dit format gaat de moderator rechtstreeks in gesprek met het publiek. Dit werkt het best in kleine groep. De moderator vertrekt van wat bij mensen is blijven hangen na het kijken van de film (emoties, scènes die zijn bijgebleven, uitspraken,...) en evolueert via deze weg naar meer inhoudelijke vragen.

Aandachtspunten:

- Voorzie een moderator. Iemand die het gesprek opent, de tijd bewaakt en ervoor zorgt dat verschillende mensen aan bod kunnen komen. De moderator is best iemand die goed op de hoogte is van de filminhoud en achtergrond. Dit kan via de aangeleverde informatie.
- Zorg voor een veilige sfeer. Moedig respectvolle uitwisseling aan, zeker omdat het thema armoede en voedselhulp gevoelig kan zijn.
- Stimuleer meerdere stemmen. Let erop dat niet steeds dezelfde mensen het woord nemen.
- Tip: Voorzie zinnen of stellingen uit de film als startpunt. Deze kunnen doorheen het gesprek gebruikt worden als kapstok/ rode draad.

2/ Panelgesprek

Bij een panelgesprek worden na de vertoning enkele gasten uitgenodigd om vanuit hun expertise of ervaring te reageren op de documentaire. Dit kunnen bijvoorbeeld medewerkers & vrijwilligers uit voedselinitiatieven zijn, mensen met armoede-ervaring en/of ervaring in voedselhulp, onderzoekers, beleidsmakers of armoede organisaties / verenigingen waar armen het woord nemen. Een moderator leidt het gesprek en stelt vragen aan de panelleden.

Aandachtspunten

- zorg voor een diverse samenstelling van het panel. Verschillende perspectieven (ervaring, praktijk, onderzoek, beleid) maken het gesprek rijker.
- Beperk het aantal panelleden. Idealiter 3 à 4 personen, zodat iedereen voldoende spreektijd krijgt.
- Voorzie een moderator die familiair is met het thema en zorg dat deze goed op de hoogte is van wie de sprekers zijn en wat ze willen vertellen.
- Bereid bij voorkeur het gesprek voor samen met de sprekers. Bespreek op voorhand met hen welke thema's aan bod zouden komen en stuur eventueel de vragen door zodat ze zich kunnen voorbereiden.
- Beslis op voorhand welke vragen je aan welke spreker zal stellen (en communiceer dit ook met hen), andere sprekers kunnen wel nog spontaan reageren
- Voorzie ruimte voor publieksparticipatie. Bijvoorbeeld via vragen uit de zaal.

3/ Gesprek in kleine groepen

Bij dit format wordt het publiek na de film opgesplitst in kleinere groepen (bijvoorbeeld 4 tot 8 personen). In deze kleinere setting krijgen meer mensen de kans om hun ervaringen en gedachten te delen. Na het groepsgesprek kan er eventueel een korte terugkoppeling gebeuren in de grote groep, waarbij enkele inzichten of reacties worden gedeeld.

Aandachtspunten

- Voorzie voldoende tijd. Idealiter minstens 15 tot 20 minuten voor het gesprek in kleine groepen.
- Zorg ervoor dat er aan elke tafel een facilitator aanschuift die het gesprek in goede banen kan leiden. De facilitator introduceert de vragen en geeft aan wanneer het tijd is om naar een volgende vraag / onderwerp te gaan.
 - Tip: Een facilitator die al vertrouwd is met het onderwerp van voedselondersteuning werkt vaak beter
- Na het stellen van een vraag kan je mensen een paar minuten de tijd geven om hun antwoord op te schrijven (op een post-it of blad papier). Dit geeft mensen die minder mondig zijn de tijd om hun gedachten te ordenen en vergroot de kans dat iedereen aan het woord komt (als facilitator kan je mensen die nog niet hebben gesproken, maar wel iets hebben opgeschreven actief uitnodigen om te delen)
- Spreek af om wat gezegd wordt aan tafel vertrouwelijk te behandelen

4/ Creatieve reflectie

Bij een creatieve reflectie worden deelnemers uitgenodigd om hun indrukken en gedachten na de film op een andere manier te verwoorden dan via een klassiek gesprek. Dit format kan helpen om mensen eerst even individueel te laten nadenken over wat de film bij hen heeft losgemaakt. Het biedt ook ruimte aan deelnemers die zich minder comfortabel voelen om meteen in een groepsgesprek te stappen.

Enkele ideeën

- Voorzie een aantal veelzeggende afbeeldingen (Dixit kaarten werken altijd goed) en laat de deelnemers een kaart kiezen die aansluit bij hun gevoel na de film.
- Laat de deelnemers een moment uit de film tekenen dat hun geraakt heeft

- Voorzie knutselmateriaal en laat de deelnemers samen “de voedselondersteuning van de toekomst” bouwen (deze werkvorm gebruiken we ook in de film)
- Vraag deelnemers om één zin te schrijven die ze zouden willen meegeven aan beleidsmakers na het zien van de film.

Aandachtspunten:

- Hou de opdracht eenvoudig en laagdrempelig. Het gaat niet om artistieke kwaliteit, maar om reflectie.
- Voorzie materiaal. Bijvoorbeeld post-its, stiften, papier of een bord waarop mensen hun ideeën kunnen verzamelen.
- Gebruik de bijdragen als startpunt voor een gesprek. De verzamelde woorden, zinnen of tekeningen kunnen het verdere gesprek inspireren.

VRAGEN NABESPREKING

Wil je dieper ingaan op de thema's uit de film?

Je kan deze vragen gebruiken als inspiratie om het gesprek op gang te brengen. Je kiest zelf welke vragen je gebruikt en hoe je ze inzet.

Aandachtspunten:

- Stel vragen die passen bij je groep. Denk goed na over wie je wat vraagt.
- Vermijd dat experts spreken over ervaringen die niet de hunne zijn – bijvoorbeeld over menswaardigheid (zie onder) als ze zelf geen armoede hebben meegemaakt.
- Betrek bij thema's als armoede altijd iemand met ervaringsdeskundigheid. Zo wordt het gesprek eerlijk en krachtig.

Algemeen film

- Wat is het eerste gevoel dat bij je opkomt na het zien van deze film?
- Welk moment uit de film is je het meest bijgebleven? Waarom?
- Herkende je dingen uit je eigen omgeving of ervaring?
- Wat deden de theaterscènes met jou als kijker?
- Waarom denk je dat de regisseurs ervoor kozen om met theaterscènes te werken?
- Vond je dat de film verschillende perspectieven voldoende aan bod liet komen?
- Welke vragen roept de film bij jou op?
- Welke inzichten neem je mee uit de film?
- Hoe wil je deze inzichten gebruiken in je werk?

Participatie

- Hoe kunnen we mensen met ervaring (in voedselondersteuning) volwaardig betrekken bij het ontwikkelen (en evalueren) van beleid?
- Welke structurele drempels moeten daarvoor worden weggewerkt?

Menswaardigheid

- Wat maakt volgens jullie dat iemand zich menswaardig voelt binnen de voedselhulp?
- Welke elementen dragen bij aan een gevoel van waardigheid bij een bezoek aan de voedselhulp?
- Uit de film leren we dat schaamte en angst voor het onbekende veel voorkomende drempels zijn om de stap naar de voedselhulp te zetten. Wat kunnen we doen om deze drempels weg te werken?

Voedselondersteuning als hefboom

- Hoe kunnen we mensen die vandaag afhankelijk zijn van voedselhulp versterken in het opnemen en realiseren van hun sociale grondrechten?
- Op welke manieren kan voedselhulp bijdragen aan het versterken van mensen in hun recht op een menswaardig bestaan?

Structurele oplossing voor armoede

- Welke rol kunnen (lokale) besturen, middenveldorganisaties of onderzoekers vandaag/morgen spelen om ongelijkheid structureel aan te pakken?
- Welke structurele veranderingen zijn nodig om te voorkomen dat mensen langdurig afhankelijk blijven van voedselhulp?
- Hoe kan voedselhulp geïntegreerd worden in een bredere rechtenbenadering, waarbij armoede niet enkel wordt verlicht maar ook structureel wordt aangepakt?
- Wanneer draagt voedselhulp bij aan rechtenversterking, en wanneer dreigt ze rechten te vervangen?
- Hoe vermijden we dat voedselhulp een eindpunt wordt in plaats van een opstap naar structurele oplossingen?

Ecologische duurzaamheid

- Wat zijn echte, structurele manieren om overproductie te verminderen in plaats van ze via voedselhulp te herverdelen?
- Hoe kunnen supermarkten en producenten gestimuleerd of verplicht worden om minder te produceren en minder te verspillen?
- Kunnen we overschotten nog inzetten als tijdelijke hefboom, zonder dat ze overproductie legitimeren? Hoe dan?

